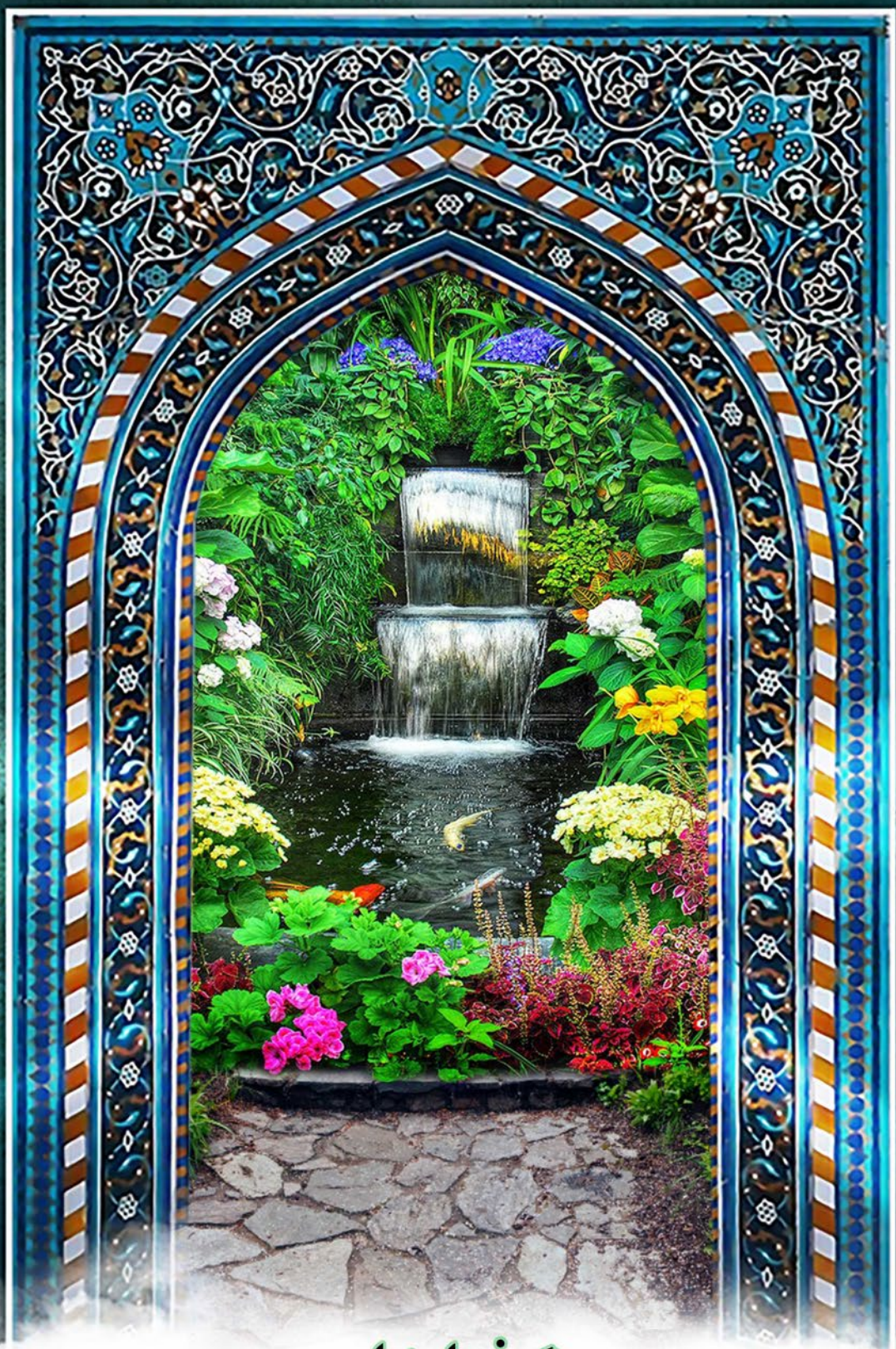

گفتارهای

مَنْصُورِ هَاشِمِی خراسانی

پایگاه اطلاع رسانی دفتر منصور هاشمی خراسانی حفظه الله تعالى

موضوع:

احکام؛ عقود و معاملات

بسم الله الرحمن الرحيم

سه گفتار از آن جناب در باب شرکت

۱. أَخْبَرَنَا هَاشِمُ بْنُ عُبَيْدٍ الْحُجْنَدِيُّ، قَالَ: سَأَلْتُ الْمَنْصُورَ عَنْ رَجُلَيْنِ يَشْتَرِكَانِ فِي تِجَارَةٍ، يُخْرِجُ أَحَدُهُمَا مِائَةً وَالْآخَرُ مِائَتَيْنِ، كَيْفَ الرَّبْحُ وَالْوُضِيعَةُ بَيْنَهُمَا؟ قَالَ: الرَّبْحُ عَلَى مَا اصْطَلَحَا عَلَيْهِ، وَالْوُضِيعَةُ عَلَى رَأْسِ الْمَالِ، هَكَذَا بَلَعْنَا عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

ترجمه‌ی گفتار:

هاشم بن عبید خجندی ما را خبر داد، گفت: از منصور درباره‌ی دو شخص پرسیدم که با هم در تجارتی شریک می‌شوند، یکی از آن دو صد تا می‌گذارد و دیگری دویست تا، سود و زیان میان آن دو چگونه است؟ فرمود: سود به گونه‌ای است که بر آن توافق کرده‌اند و زیان به نسبت سرمایه است. از علی علیه السلام این گونه به ما رسیده است.

۲. أَخْبَرَنَا عَلِيُّ بْنُ دَاوُودَ الْفَيْضِ آبَادِيُّ، قَالَ: سَأَلْتُ الْمَنْصُورَ عَنْ أَحَدِ الشَّرِيكَيْنِ يَشْتَرِطُ لِلْآخَرِ ثُلُثِي الرَّبْحِ وَمَا رَأْسُ مَالِهِمَا إِلَّا سَوَاءً، قَالَ: لَا أَرَى بِهِ بَأْسًا إِذَا طَابَ بِهِ نَفْسًا، إِلَّا أَنْ يَكُونَ الْآخَرُ غَرِيمًا أَوْ قَاضِيًا أَوْ ظَالِمًا.

ترجمه‌ی گفتار:

علی بن داوود فیض‌آبادی ما را خبر داد، گفت: از منصور درباره‌ی یکی از دو شریک پرسیدم که برای دیگری دو سوم سود را شرط می‌کند، در حالی که سرمایه‌ی‌شان یکسان است، فرمود: اشکالی در آن نمی‌بینم اگر دلش به آن راضی است، مگر اینکه دیگری طلبکار یا قاضی یا ظالم باشد.

۳. أَخْبَرَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ حَبِيبٍ الطَّبْرِيُّ، قَالَ: سَأَلْتُ الْمَنْصُورَ عَنْ رَجُلَيْنِ يَشْتَرِكَانِ فِي تِجَارَةٍ، فَيَأْتِي هَذَا بِمِائَةٍ وَهَذَا بِمِائَةٍ، فَيَشْتَرِطَانِ أَنْ يَكُونَ لِأَحَدِهِمَا ثُلُثَانِ مِنَ الرَّبْحِ، قَالَ: لَا أَحِبُّ ذَلِكَ، إِلَّا أَنْ

يَكُونُ صَاحِبُ الثَّلَاثَيْنِ حَاقِظًا أَوْ وَالِدًا أَوْ مُعَلِّمًا أَوْ فَقِيرًا أَوْ عَائِلًا، قُلْتُ: فَهَلْ يَجُوزُ أَنْ يَشْتَرِطَ أَنْ
الْخُسَارَةَ عَلَى أَحَدِهِمَا دُونَ الْآخَرِ؟ قَالَ: لَا شَرَكَةَ إِلَّا بِاشْتِرَاكِ فِي الرَّبْحِ وَالْخُسَارَةِ، قُلْتُ: فَهَلْ يَجُوزُ
أَنْ يَشْتَرِطَ أَنْ نَصِيبَ أَحَدِهِمَا مِنَ الْخُسَارَةِ أَقْلٌ مِنَ الْآخَرِ وَمَالُهُمَا وَعَمَلُهُمَا سَوَاءٌ؟ قَالَ: لَا، قُلْتُ:
لِمَ لَا يَجُوزُ وَقَدْ جَازَ اشْتِرَاؤُ الثَّلَاثَيْنِ مِنَ الرَّبْحِ؟! قَالَ: لَا تَقْسُ، فَإِنَّمَا هَلَكَ النَّاسُ بِالْقِيَاسِ، ثُمَّ قَالَ:
لَيْسَتْ الْخُسَارَةُ كَالرَّابِحِ، الرَّابِحُ يُؤْتَى وَلَا يَتَضَرَّرُ، وَالْخَاسِرُ يُؤْتَى وَيَتَضَرَّرُ، وَلَا ضَرَرَ فِي الْإِسْلَامِ.

ترجمه‌ی گفتار:

عبد الله بن حبيب طبری ما را خبر داد، گفت: از منصور درباره‌ی دو مرد پرسیدم که با هم در
تجارتی شریک می‌شوند، پس یکی صد و دیگری نیز صد می‌گذارد، ولی شرط می‌کنند که یکی
دو سوم سود را ببرد، فرمود: این را نمی‌پسندم، مگر اینکه صاحب دو سوم (نسبت به دیگری)
حاذق یا والد (یعنی پدر و مادر) یا معلّم یا فقیر یا عیال‌مند باشد، گفتم: پس آیا جایز است که شرط
کنند زیان تنها بر عهده‌ی یکی از آن دو باشد؟ فرمود: شرکت جز با اشتراکی در سود و زیان تحقق
نمی‌یابد، گفتم: پس آیا جایز است که شرط کنند سهم یکی از آن دو از زیان، کمتر از دیگری باشد،
در حالی که سرمایه و عملشان یکسان است؟ فرمود: نه، گفتم: چرا جایز نیست، وقتی شرط کردن
دو سوم سود جایز است؟! فرمود: قیاس نکن؛ چرا که مردم با قیاس هلاک شدند، سپس فرمود:
زیان مانند سود نیست، کسی که سود کرده است با پرداختن ضرر نمی‌بیند و کسی که زیان کرده
است با پرداختن ضرر می‌بیند و ضرر دیدن در اسلام نیست.

شرح گفتار:

برای خواندن شرح این گفتارهای نورانی، به پرسش و پاسخ ۴۶۵ مراجعه کنید.

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصف‌هاشمی خراسانی

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصف‌هاشمی خراسانی حفظه الله تعالى

صفحه توییتر پایگاه

صفحه اینستاگرام پایگاه

صفحه تلگرام پایگاه

صفحه فیسبوک پایگاه

لینک وبسایت

* لطفاً بر روی لینک مورد نظر خود کلیک کنید.